

Handläggare
Albin Ring
Telefon: 08-508 28 928

Till
Miljö- och hälsoskyddsnamnden
2018-06-12, p. 9

Revidering av taxor för miljöbalkstillsyn och livsmedelslagstiftning, enligt miljöbalkstillsyns- och livsmedelslagstiftningens bestämmelser om skattskyddslagen

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar att

1. föreslå att kommunfullmäktige fastställer förslaget till taxor för nämndens verksamhet enligt miljöbalken, och livsmedelslagstiftningen, bilaga 1-3, att gälla från den 1 januari 2019,
2. föreslå att kommunfullmäktige fastställer förslaget till taxa för nämndens verksamhet enligt strålskyddslagen, bilaga 4, att gälla från och med kommunfullmäktiges antagande av taxan.

Gunnar Söderholm
Miljöförvaltningens chef

Sammanfattning

I detta ärende föreslås nya taxor för miljöbalkstillsyn, livsmedelskontroll respektive strålskyddstillsyn. De nya taxorna för miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll föreslås träda ikraft den 1 januari 2019, medan den nya taxan för strålskyddstillsyn föreslås träda ikraft vid tidpunkten för kommunfullmäktiges antagande av taxan.

Timtaxan för miljöbalkstillsynen för år 2019 föreslås öka från 1130 kr/tim till 1180 kr/tim vilket innebär en höjning med 4,4 procent.

Vissa mindre redaktionella förtydliganden av taxebestämmelserna för miljöbalkstaxan föreslås.

Till följd av ändringarna i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) som trädde i kraft den 1 januari 2017 fick vissa verksamheter en ändrad prövningsnivå. Strukturen för att anpassa bilaga 1:B efter förändringarna i förordningen fanns emellertid inte på plats vid tidpunkten för föregående års taxerevision. Nämnden beslutade därför att dessa skulle hanteras under nästkommande års revision, det vill säga föreliggande revision. Förändringarna innebär att en stor mängd avgiftskoder uppdateras med ny avgiftskod och/eller verksamhetsbeskrivning. Revideringen innebär att ett flertal lokala koder utgår. Därutöver får vissa verksamheter en justerad prövningsnivå.

Vidare föreslås vissa redaktionella förändringar i bilaga 1:A och 1:B. Inga förändringar utöver justeringen av timtaxan föreslås i bilaga 1:C.

Timtaxan för livsmedelskontrollen för år 2018 föreslås öka från 1340 kr/tim till 1390 kr/tim, vilket innebär en höjning med 3,7 procent. Därutöver föreslås en justering av taxebestämmelserna med innebörden att tidpunkten för när skyldigheten att erlagga den årliga avgiften upphör ändras, från året efter det att verksamheten meddelat nämnden att verksamheten har upphört, till det året efter det att verksamheten faktiskt har upphört.

Taxerevisionen får även en indirekt effekt på nämndens övriga taxor avseende tillsyn enligt lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa, tillsyn enligt strålskyddslagen (1988:220) och tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer. Detta eftersom timtaxan för samtliga dessa tillsynsområden är knuten till den nivå som gäller enligt miljöbalkstaxan. Denna uppräkningsning sker dock utan att taxorna behöver revideras.

Däremot medför en lagändring i strålskyddslagen (1988:220) år 2017 och den nya strålskyddslagens (2018:396) ikraftträdande den 1 juni 2018 att taxebestämmelserna i strålskyddstaxan i andra avseenden behöver justeras. Det handlar dels om att uppdatera bestämmelserna med korrekt hänvisning till den nya strålskyddslagstiftningen och dels om att införa nämndens möjlighet till kontrollköp och det nya tillämpningsområdet avseende radontillsyn i taxan.

För taxorna enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa och lagen om sprängämnesprekursorer föreslås dock inga ändringar inom ramen för denna revision utan de fortsätter tillsvi vidare att gälla i sina nuvarande respektive ordalydelser.

Tillsynen är idag till största delen avgiftsfinansierad. Efter taxehöjningen bedöms självkostnadstäckningen vara ca 68 procent för tillsynsverksamheten enligt miljöbalken och 84 procent för livsmedelskontrollen. Att ca 30 procent av miljöbalkstillsynen kommer att vara skattefinansierad förklaras av att all tillsyn inte får debiteras, exempelvis obefogade klagomål, överprövningar och yttranden rörande miljötillstånd.

De ökade intäkterna, som beräknas till cirka 3,8 mkr krävs för att bibehålla täckningen av förvaltningens kostnader för existerande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Intäktsminskning om 0,23 mnkr beror på volymminskning inom PCB-tillsyn. Detta är en omslutningsförändring eftersom kostnaderna förändras i samma utsträckning.

Bakgrund

Taxa enligt miljöbalken

Den befintliga taxan för verksamhet enligt miljöbalken togs fram efter det att miljöbalken infördes år 1999 och taxan trädde i kraft den 1 februari 2001. Den beräknades efter SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) dåvarande riktlinjer. Därefter har det gjorts flera revideringar av taxan. Omfattningen av revideringarna har varierat över åren. Beloppsjustering av timtaxan har gjorts återkommande för att kompensera för den allmänna kostnadsökningen, särskilt avseende löner.

Revideringar har gjorts av de olika tillsynsområden som har fasta årliga avgifter på grund av att timantalet för den årliga avgiften måste anpassas efter tillsynsbehovet. Vidare har vissa typer av verksamheter upphört medan andra har tillkommit vilket innebär att bilagan för de fasta årliga avgifterna behöver revideras. Det har även gjorts ett flertal förändringar av taxelydelsen, bl.a. i syfte att förtydliga bestämmelserna och uppdatera dem efter gällande lagstiftning.

Den senaste beloppsjusteringen av timtaxan gjordes år 2017 och avsåg taxan för år 2018. Då gjordes även vissa mindre revideringar av taxebestämmelserna och bilagorna. Till följd av ändringarna i miljöprövningsförordningen (2013:251), som trädde i kraft den 1 januari 2017, fick därtill vissa verksamheter i bilaga 1:B ändrad prövningsnivå. Strukturen för att kunna anpassa bilagan efter ändringarna var dock inte klar inom ramen för föregående års taxerevision. Nämnden beslutade därför att de justeringar av bilaga 1:B som påkallas av

ändringarna i miljöprövningsförordningen skulle anstå till nästkommande års revision; det vill säga den revision som är föremål för detta ärende.

Miljöbalkstillsynens timtaxa för 2018 är 1130 kr och föreslås öka till 1180 kr för år 2019.

Taxa enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

För livsmedelskontrollen infördes en ny taxa den 1 januari 2007 för verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen i enlighet med de EG-förordningar som utgör grunden i den europeiska livsmedelslagstiftningen. Därefter har det gjorts flera revideringar av taxan i syfte att anpassa ordalydelsen efter gällande rätt och praxis.

Sedan år 2009 har livsmedelstaxan legat på en annan, högre nivå än miljöbalkstaxan eftersom livsmedelslagstiftningen inte tillåter att restiden utgör en avgiftsgrundande post. Däremot tillåter lagstiftningen att kostnaden för inspektörernas restid inkluderas i den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna.

Den senaste beloppsjusteringen av timtaxan gjordes år 2017 och avsåg taxan för år 2018. Därutöver genomfördes endast en mindre redaktionell förändring av taxans titel.

Livsmedelskontrollens timtaxa för 2018 är 1340 kr och föreslås öka till 1390 kr för år 2019.

Taxa enligt lagen (2006:1570) om internationella hot mot människors hälsa

Nämnden har sedan karantänslagens (1989:290) tid haft ansvar för att utfärda saneringsintyg och vidta åtgärder för att utrota råttor i hamnen. År 2007 ersattes karantänslagen av lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa. Reglerna om kommuners skyldighet att utfärda så kallade rättsaneringsintyg flyttades över till den nya lagen. Den tidigare taxan enligt karantänsbestämmelserna var statligt reglerad. Den nya lagstiftningen särreglerade emellertid tillsynsavgiften genom ett bemyndigande i förordning (2007:156) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa för kommunerna att ta ut avgifter för tillsyn enligt lagen. Av bestämmelsen framgår att avgiften ska motsvara den faktiska kostnaden för åtgärden.

Nuvarande taxa enligt lagen om internationella hot mot människors hälsa antogs år 2008 och fastställdes till samma timavgift som den enligt miljöbalkstaxan, då 875 kr. Sedan dess har taxan genomgått vissa redaktionella justeringar, men grunden är alltså densamma och timtaxan har även fortsatt följt miljöbalkstaxan.

Den senaste beloppsjusteringen av timtaxan gjordes år 2017 och avsåg taxan för år 2018. Inga revidering av taxebestämmelserna genomfördes vid föregående års taxerevision.

Gällande timtaxa för 2018 är 1130 kr och föreslås öka till 1180 kr för år 2019.

Taxa enligt strålskyddslagen (2018:396)

Nämnden har sedan hälsoskyddslagens (1982:1080) tid haft visst ansvar för strålskydd. När strålskyddslagstiftningen kom år 1988 möjliggjordes delegation av solaritetillsynen från Statens strålsäkerhetsinstitut (numera Strålsäkerhetsmyndigheten) till kommunerna. Denna möjlighet utnyttjades aldrig av nämnden som därmed enbart ansvarade för tillsynen över hygien i solarieverksamheter.

Genom en ändring av tidigare gällande strålskyddsförordningen (1988:293) som trädde ikraft den 1 augusti 2007, gjordes solaritetillsynen från strålskyddssynpunkt obligatorisk för kommunerna. I förordningen infördes även en möjlighet för kommunfullmäktige att meddela föreskrifter för om avgift för kostnader för sådan tillsynsverksamhet som utförs av en kommunal nämnd.

Mot denna bakgrund antogs nuvarande taxa enligt strålskyddslagen år 2008. Timavgiften fastställdes till densamma som då gällde för tillsyn enligt miljöbalken, 875 kr. Sedan dess har taxan genomgått vissa redaktionella justeringar, men grunden är alltså densamma och timtaxan har även fortsatt följt miljöbalkstaxan.

Den senaste beloppsjusteringen av timtaxan gjordes år 2017 och avsåg taxan för år 2018. Då gjordes även vissa revideringar av taxebestämmelserna.

År 2017 infördes i tidigare gällande strålskyddslagen ett förbud mot att yrkesmässigt låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium.¹ Nämnden gavs också möjlighet att genomföra så

---

¹ SFS 2017:227; prop. 2016/17:55.

kallade kontrollköp i syfte att kontrollera att förbudet följs. Ändringarna träder i kraft den 1 september 2018.

Den 1 juni 2018 upphävdes 1988 års strålskyddslag och ersattes av en ny strålskyddslag (2018:396).² Den nya lagen motiverades av att genomförandet av strålskyddsdirektivet (direktiv 2013/59/Euratom) krävde omfattande materiella förändringar i lagen. En del bestämmelser som tidigare fanns i föreskrifter behövdes också lyftas in i lagen. Därutöver behövde bestämmelserna moderniseras språkligt och redaktionellt. Regeringen ansåg mot denna bakgrund att det var mer ändamålsenligt att införa en ny strålskyddslag än att genomföra omfattande ändringar i den befintliga strålskyddslagen.

De tidigare gällande bestämmelserna i strålskyddslagen som rör nämndens tillsynsverksamhet avseende kosmetiska solarier påverkas inte i materiellt hänseende av den nya lagen. Däremot utökas nämndens tillsyn enligt strålskyddslagen genom att det införs bestämmelser om vissa krav på fastighetsägare avseende radon. Dessa utgör speciallagstiftning i förhållande till bestämmelserna i miljöbalken, även om miljöbalken fortfarande är tillämplig.

Gällande timtaxa för 2018 är 1130 kr och föreslås öka till 1180 kr för år 2019.

Taxa enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer

Sedan den 2 september 2014 gäller särskilda regler för produkter som innehåller vissa kemiska ämnen, s.k. sprängämnesprekursorer.

Reglerna har sin grund i EU-förordning 98/2013 och har i Sverige kompletterats med lagen (2014:799) och förordningen (2014:880) om sprängämnesprekursorer. EU-förordningen förbjuder eller begränsar privatpersoners möjlighet att köpa vissa ämnen. Det är kommunens ansvar att utöva tillsyn över de verksamhetstyper som säljer aktuella substanser till enskilda och denna tillsyn ska vara avgiftsfinansierad.

I förarbetena³ anges att kontrollen lämpligen ska ske tillsammans med tillsynen över kemikalielagstiftningen. Ett skäl för detta är att

---

² Prop. 2017/18:94.

³ Prop. 2013/14:144 s. 86.

kommunerna redan i dag bedriver tillsyn enligt bl.a. CLP-förordningen⁴. Vidare anger förarbetena, när det gäller finansiering/avgiftsuttag för tillsynen, att principen är att den som orsakar en kostnad också ska betala för den.

Det finns stora likheter mellan tillsynen över sprängämnesprekursorer och annan tillsyn över kemiska produkter som förvaltningen redan utför. Därför beslutade kommunfullmäktige i juni 2016 att utpeka nämnden som ansvarig för tillsynen över lagen om sprängämnesprekursorer. Vid samma fullmäktigemöte fastställdes vidare nämndens taxa för tillsynen att gälla från och med den 1 juli 2016. Taxan utformades med SKL:s cirkulär 15:13 och nämndens taxa för tillsynsverksamhet enligt strålskyddslagen som grund. Nivån på taxan bestämdes vara densamma som taxan för tillsyn enligt miljöbalken, vid tidpunkten för taxans fastställande 1080 kr.

Den senaste beloppsjusteringen av timtaxan gjordes år 2017 och avsåg taxan för år 2018. Inga revidering av taxebestämmelserna genomfördes vid föregående års taxerevision.

Gällande timtaxa för 2018 är 1130 kr och föreslås öka till 1180 kr för år 2019.

Grundläggande principer för arbetet med taxeändringarna

De nu föreslagna förändringarna av taxorna har karaktären av en löpande anpassning till lagstiftning och den befintliga principen för taxesättningen är att varje verksamhet ska betala tillsynsavgifter som motsvarar den faktiska tidsåtgången. Förvaltningens inriktning är att behålla en hög självkostnadstäckning. Samtidigt med detta drivs på förvaltningen ett kontinuerligt effektiviseringsarbete av de egna administrativa rutinerna och av tillsynsarbetet generellt. Resultatet av effektiviseringarna kommer verksamhetsutövarna till del direkt genom lägre avgifter i form av färre antal tillsynstimmar.

En grundläggande princip är också att verksamhetsutövarna över tid skall få tillsyn som motsvarar de fasta avgifterna. Det gäller såväl miljöbalkstillsynen som tillsyn enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.

---

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar.

Full avgiftsfinansiering av tillsynen är en grundläggande princip enligt miljöbalken och EU-rätten. Denna princip bygger på att det är förorenaren som ska betala (polluter pays principle). Utgångspunkten är att avgifterna ska täcka en myndighets kostnader för verksamhet enligt miljöbalken, främst prövningen och tillsynen. Regeringen har i en skrivelse till riksdagen den 17 december 2009 bekräftat att miljöbalkens grundläggande princip ligger fast och därvid uttalat att:

” T i l l s y n s a v g i f t e r b ö r h a f u l l k o s t m i s k t m å l . V i l k a k o s t n a d e r s o m b ö r i n g å i k o s t n a d s u n d e r l a g e t s k i l j e r s i g m e l l a n o l i k a t i l l s y n s o m r å d e n , m e n d e b ö r h a u p p k o m m i t g e n o m t i l l s y n s v e r k s a m h e t e n . T i l l d e t t a h ö r d e a d m i n i s t r a t i v a k o s t n a d e r s o m k a n h ä n f ö r a s t i l l t i l l s y n s v e r k s a m h e t e n . ”

Justering av timtaxorna

Justering av taxa för tillsyn enligt miljöbalken

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1130 kr/timme till 1180 kr/timme. Detta beräknas ge en ökning av intäkterna med 4,4 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror enbart på kostnadsökningar, främst pga. lokalkostnadsökning om 3,2 mnkr, löneökning som bedöms ligga på 2,2 procent för 2019 samt ökade kostnader för IT.

IT-kostnader får en allt större betydelse för förvaltningens kostnadsstruktur bl.a. genom utvecklingen av flera e-tjänster och uppdatering av ECOS. Dessa har dock medfört en bättre service till medborgarna och en ökad efterfrågan på miljöförvaltningens tjänster. Under 2016 - 2018 har särskilda lönesatsningar genomförts i syfte att kunna behålla kompetens och att kunna fortsätta rekrytera duktiga medarbetare. Lönesatsningarna har varit möjliga att genomföra genom effektiviseringar i arbetet. Trots de generella löneökningarna ligger tillsynspersonalens medianlön fortfarande under länets medianlön.

För samtliga verksamheter, dvs. såväl de som betalar årsavgift som de som debiteras timavgift, pågår kontinuerligt arbete med att utveckla arbetssätten i tillsynen, bl.a. med syftet att hålla nere kostnaderna för företagen.

Förvaltningen har i likhet med tidigare år valt att föreslå nämnden att bygga vidare på den nu gällande taxan och inte gå över till den av SKL framtagna rekommendationen om riskbaserad taxa. Den senare syftar till att använda fasta taxor och inplacera alla verksamheter i en avgiftsklass baserad på den beräknade standardtiden för tillsyn av olika verksamheter utifrån risk och erfarenhet av verksamheten. Förvaltningens förslag och den nuvarande taxan bygger på den faktiska tidsåtgången för tillsyn av verksamheterna i Stockholms kommun och ger en mer tillförlitlig prognos om den faktiska tidsåtgången. I praktiken är även nämndens taxa riskbaserad, men metoden för avgiftsuttaget är annorlunda än för SKL:s metod. I en tidigare taxeöversyn har utfallet av de olika metoderna jämförts och det konstaterades då att förvaltningens modell genererade högre avgifter än SKL:s för de riktigt stora verksamheterna men lägre för de mindre företagen, t.ex. biltvättar och kemtvättar. Förvaltningen har strävat efter att hålla de fasta avgifterna låga och använder istället timdebitering i efterhand, vilket ger den mest exakta debiteringen av den verkliga tidsåtgången.

Liksom föregående år har beräkningen av taxan kvalitetssäkrats genom en kontrollräkning som utgått från de totala kostnadsmassorna för tillsynen istället för kostnaderna nedbrutna per inspektör. Detta alternativa sätt att räkna har visat sig ge i huvudsak samma resultat som det traditionella beräkningssättet. Förvaltningens kostnader som i huvudsak består av lönekostnader samt IT- och lokalkostnader ökar något mer än KPI. Förvaltningen råder inte över ökningen av dessa kostnader eftersom de bestäms centralt i staden. Förvaltningens kostnader för lokaler kommer att öka avsevärt i och med ombyggnationen av Tekniska Nämndhuset. De totala kostnaderna för evakuering och ombyggnation av evakueringslokaler mm uppgår till 100 mnkr. Miljöförvaltningens andel av detta innebär ett tillägg på bashyran med 3,2 mnkr per år under perioden 2019-2023. En tredjedel av denna kostnad (ca 1,2 mnkr per år) kan finansieras via taxan. Det innebär en taxehöjning, enbart på grund av hyreskostnader, med 15 kr för miljöbalkstillsynen och 20 kr för livsmedelskontrollen (beräknat enligt samma modell för taxan som 2018). Förvaltningen bibehåller en hög självfinansieringsgrad trots att kostnaderna för ej debiterbar tillsyn ökar i samma takt pga. hyreshöjning. Det kan i sammanhanget nämnas att Arbetskostnadsindex (AKI), som beskriver utvecklingen av den totala arbetskostnaden för arbetare och tjänstemän inom den privata sektorn, har ökat med 3,8 procent sedan december 2016.⁶

---

⁶ Källa: Statistiska centralbyrån (www.scb.se)

Kostnaderna för tillsynen fördelas på två typer av tid. Den ena är de timmar som utförs direkt mot tillsynsobjekt, det vill säga har en tydlig koppling till det enskilda objektet och som är möjlig för den enskilde verksamhetsutövaren att iaktta. Den andra typen av tillsyn går inte att debitera verksamhetsutövarna, exempelvis tillsyn på grund av obefogade klagomål. Denna tillsyn bekostas istället av skattemedel. Det finns också en typ av indirekt tillsynstid som mer allmänt avser hela tillsynsområden, t.ex. allmän planering av tillsynsarbetet för olika områden, branschrapporter, fortbildning m.m. En andel av kostnaden för denna indirekta tillsynstid ligger i själva timtaxan och finansieras därmed till viss del av tillsynsobjekten och resterande del finansieras med skattemedel.

Tabell 1 nedan visar hur stor andel av tillsynen som finansieras med intäkter under 2006-2018. Under perioden som helhet har det skett en kraftig ökning från 40 procent till 70 procent år 2017. Att självfinansieringsgraden minskade något år 2012 berodde främst på kostnadsökningar som inte täcktes av indexuppräknningen av taxa för 2012. Att självfinansieringsgraden ökade 2014-2015 berodde främst på de oväntat höga intäkterna för värmepumpsansökningar som hängde samman med en anhopning av ansökningar inför förändringen av ROT-reglerna. Detta var dock en övergående engångseffekt. Vidare har förvaltningen under år 2016 haft extrapersonal och övertidsarbete för att arbeta bort gamla olägenhetsärenden. Därigenom har balanserna för dessa ärenden för första gången på många år minskat avsevärt. Det gav en engångseffekt med timavgifter som översteg budget med 1,5 mnkr. Även detta var en övergående engångseffekt.

Planerad självfinansieringsgrad för 2018 och 2019 minskar något. Det finns flera förklaringar till detta. Information till allmänhet och verksamhetsutövare behöver öka och det kommer att belasta tillsynen utan motsvarande intäkter. Därtill kommer att förvaltningen skall hantera några stora tillståndsärenden under 2018. Det gäller inte minst det fortsatta arbetet med tunnelbaneutbyggnaden. Eftersom förvaltningen inte har rätt att ta betalt för dessa insatser, vilka ändå räknas som tillsyn, påverkar det självkostnadsgraden.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	VP 2018	Plan 2019
40%	43%	65%	73%	68%	66%	63%	68%	70%	74%	71%	70%	68%	68%

Tabell 1: Självfinansieringsgrad för tillsyn enligt miljöbalken 2006-2019.

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd tillhör de kommuner som har högst självfinansieringsgrad. Stockholm har dock inte den högsta timtaxan för 2018.

Som jämförelse har bland andra Nykvarn (1278 kr), Hammarö (1240 kr), Södra Roslagen (1240 kr), Södertörn och Solna (1220 kr), Norrtälje (1200 kr), Upplands Bro (1195 kr), Vallentuna (1170 kr), Danderyd (1149 kr), Salem (1143 kr) och Huddinge (1140 kr) högre taxa för 2018 taxa än Stockholm (1130 kr). Malmö har 1090 kr och Göteborg 1036 kr.

Tabell 2 nedan jämför relationen mellan självkostnadsgrad och timtaxan inom Stockholms län. Jämförelsen visar att Stockholm bedriver en effektiv verksamhet jämfört med andra kommuner samt tillämpar den inom miljöbalken och EU gällande principen att förorenaren ska betala för tillsynen.

Tabell 2: Relation mellan självkostnadsgrad och timtaxan för tillsyn enligt miljöbalken inom Stockholms län år 2017.

En detaljerad uträkning av timtaxan enligt miljöbalken finns i bilaga 5.

Justering av taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

I enlighet med självkostnadsprincipen föreslås timtaxan justeras från 1340 kr/timme till 1390 kr/timme. Detta beräknas ge en ökning

av intäkterna med 3,7 procent. Den föreslagna timtaxehöjningen beror enbart på kostnadsökningar, främst ökade lokal- och lönekostnader och något högre IT- kostnader, vilket utgör en ökande andel av de totala kostnaderna.

IT-kostnader får en allt större betydelse för förvaltningens kostnadsstruktur genom utvecklingen av flera e-tjänster, lansering av appen Livsmedelskollen samt uppdatering av verksamhetssystem Ecos. Resultatet är dock bättre service till medborgarna och en ökad efterfrågan på miljöförvaltningens tjänster. Utöver ökade IT-kostnader till följd av e-tjänsterna har även de stadsgemensamma IT-kostnaderna som fördelats ut ökat. Som förklarats ovan kommer förvaltningens kostnader för lokaler att öka avsevärt i och med ombyggnationen av Tekniska Nämndhuset. Det innebär en taxehöjning, enbart på grund av hyreskostnader, med 20 kr för livsmedelskontrollen med 20 kr.

Även lönerna bidrar till de ökade kostnaderna vilket är resultatet av löneförhandlingarna och därför inte påverkligt. Under 2016 - 2018 har särskilda lönesatsningar genomförts i syfte att kunna behålla kompetens och att kunna fortsätta rekrytera duktiga medarbetare. Lönesatsningarna har varit möjliga att genomföra genom effektiviseringar i arbetet. Trots de generella löneökningarna ligger tillsynspersonalens medianlön fortfarande under länets medianlön.

Livsmedelslagstiftningen tillåter inte att restiden utgör en avgiftsgrundande post och specificeras på fakturan. Däremot tillåter lagstiftningen att den timtaxa som är grunden för den avgift som påförs verksamhetsutövarna inkluderar kostnaden för inspektörernas restid. Restiden vid kontrollbesöken debiteras således inte särskilt, utan finansieras genom den högre timtaxan. Mätning och analys av tiden har visat att den årliga kontrolltid som kan specificeras på faktura till enskilda verksamhetsutövare uppgår till 800 timmar för en inspektör. Medräknas restiden uppgår timantalet till 1 000 timmar. Med andra ord går det åt 1 000 timmar för att producera 800 timmar kontrolltid och restiden beräknas utgöra cirka 20 procent av den utförda kontrolltiden.

Taxan enligt livsmedels- och foderlagstiftningen beräknas enligt grunder för riskklassificering enligt föreskrifter utfärdade av Livsmedelsverket. I linje med den gällande modellen för riskklassificering placeras nya verksamheter i erfarenhetsklass B vilket motsvarar ett normalbehov av kontroll. Efter den första inspektionen beslutas om verksamheten kan flyttas till klass A och därmed få halva antalet timmar jämfört med normaltiden. För sådana anläggningar som

märker varor tillkommer ytterligare tid, s.k. kontrolltidstillägg på mellan 1-8 timmar. I tabell 3 nedan framgår hur Stockholms verksamheter är klassade år 2018.

Erfarenhetsklass	Antal anläggningar	Procentuell andel
A	3656 st	46 %
B	4181 st	53 %
C	18 st	0,2 %

Tabell 3: Erfarenhetsinklassning för verksamheter i Stockholm år 2018.

Närmare hälften av alla verksamheter i Stockholms stad är placerade i klass A. Som jämförelse kan nämnas att motsvarande andel för Sverige år 2017 som helhet endast är 19 procent (jämför tabell 4 nedan). Förvaltningen har således genom en effektivt driven livsmedelskontroll kunnat hålla de faktiska kostnaderna för livsmedelsföretagen i Stockholm väsentligt lägre än genomsnittet i Sverige.

Erfarenhetsklass	Antal anläggningar	Procentuell andel*
A	18382 st	19 %
B	72555 st	77 %
C	1308 st	0,02 %

Tabell 4: Erfarenhetsinklassning för samtliga verksamheter i Sverige år 2017.

Källa: IMYR, myndighetsrapportering 2017

*Den procentuella andelen är uträknad baserat på det totala antalet verksamheter, vilket även inbegriper verksamheter där erfarenhetsklass saknas som dock inte redovisas här.

Tabell 5 nedan visar hur stor andel av tillsynen som finansieras med intäkter. Under perioden som helhet har det skett en kraftig ökning av självfinansieringsgraden från 47 procent till 84 procent. Resultatet för 2016 förklaras av fler extraordinära kontroller än vad som budgeterades samt onormalt stora vakanser, vilket drog ner kostnaden. Det fick även till följd att alla planerade kontrolltimmar som skulle ha utförts under 2016 inte kunde genomföras utan måste ske 2017. Minskningen för 2017-2019 berodde på en mer hållbar arbetsbelastning av tillsynspersonalen och satsningar inom tillsynsprojekt och utredningar som ingår i ej debiterbar tillsyn, såsom större utredningar om matfusk.

2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	VP 2018	Plan 2019
47%	63%	72%	82%	85%	84%	83%	86%	87%	86%	89%	85%	84%	84%

Tabell 5: Självfinansieringsgrad för livsmedelskontrollen 2006-2019

Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnd tillhör de kommuner som har högst självfinansieringsgrad. Stockholm har dock inte den högsta timtaxan för 2018.

Som jämförelse har bland andra Lycksele (1433 kr), Södertörn (1430 kr), Huddinge (1410 kr) och Salem (1355 kr) har högre taxa än Stockholm, medan Södertälje (1322 kr), Solna (1310 kr), Sundbyberg (1303 kr), Nyköping och Nykvarn (1300 kr) har något lägre taxa än Stockholm (1340 kr). Malmö har 1295 kr och Göteborg 1164 kr.

Tabell 6 nedan visar relation mellan självkostnadsgrad och timtaxan inom Stockholms län. Jämförelsen visar att Stockholm bedriver en effektiv verksamhet jämfört med andra kommuner samt tillämpar den inom livsmedelslagstiftningen och EU gällande principen att tillsynen ska vara avgiftsfinansierad.

Tabell 6: Relation mellan självkostnadsgrad och timtaxan för livsmedelskontrollen inom Stockholms län år 2017

En detaljerad uträkning av timtaxan enligt livsmedels- och foderlagstiftningen finns i bilaga 6.

Ekonomiska konsekvenser

De ökade intäkterna som beräknas till cirka 3,6 mkr krävs för att bibehålla täckningen av förvaltningens kostnader för existerande och kommande debiterbar tillsynsverksamhet. Detta är en nettoökning

efter samtliga vidtagna effektiviseringar. Kostnadsökningarna beror framförallt på ökade kostnader för lokaler, löner och IT.

Av tabell 7 nedan framgår de ekonomiska konsekvenserna mer i detalj fördelat per avdelning. För avdelningar Livsmedelskontroll och Hälsoskydd beror intäktshöjningen enbart på förändring av timtaxans storlek. Tillsynsintäkterna för avdelningen Plan- och miljö prognostiseras hamna på 15,2 mnkr med den nya taxan. Intäktsökning pga. taxehöjning om 0,65 mnkr motvägs av intäktsminskning om 0,23 mnkr som beror på bortfall av objekt, speciellt inom PCB- och kvicksilverbranschen men enstaka andra objekt har också försvunnit. Det mindre intäktsbortfallet kan mötas med ökad tillsyn inom andra områden eller minskade personalkostnader.

	mnkr	Tillsynsintäkter 2019 med föreslagen taxa	Ökning av tillsynsintäkter beroende på taxeökning)	Volym- förändring	Förändring totalt
Livsmedelskontrollen					
Årlig kontroll	37,59	38,99	1,40		1,40
Extraordinär kontroll	2,83	2,94	0,11		0,11
Registrering	3,21	3,33	0,12		0,12
1:a årlig kontroll	2,93	3,04	0,11		0,11
S:a Livsmedelskontrollen	46,56	48,30	1,74	0,00	1,74
Hälsoskydd					
Miljösanktionsavgift	0,45	0,47	0,02		0,02
Fasta avgifter	13,28	13,87	0,59		0,59
Timdebitering	14,17	14,79	0,62		0,62
Ansökning/anmälningsavgifter	4,00	4,18	0,18		0,18
Undersökningsavgifter samt övriga	0,08	0,08	0,00		0,00
S:a Hälsoskydd	31,98	33,39	1,41	0,00	1,41
Plan och miljö					
Fasta avgifter	12,61	13,09	0,56	-0,06	0,50
Timdebitering	1,90	1,89	0,08	-0,09	-0,01
Ansökning/anmälningsavgifter	0,30	0,24	0,01	-0,07	-0,06
S:a Plan och miljö	14,81	15,22	0,65	-0,23	0,42
S:a Tillsynsintäkter MHN	93,35	96,91	3,80	-0,23	3,57

Tabell 7: Ekonomiska konsekvenser per avdelning

Tillsynen är idag till största del avgiftsfinansierad. Efter taxehöjningen bedöms självkostnadstäckningen för tillsyn enligt miljöbalken vara cirka 68 procent och för livsmedelskontrollen 84 procent, dvs. på samma nivå som VP 2018. Att ca 32 procent av tillsynsverksamheten enligt miljöbalken kommer att vara skattefinansierad förklaras av att all tillsyn inte kan debiteras.

Det är värt att notera är att självfinansieringsgraden för tillsyn enligt miljöbalken år 2006 uppgick till endast 40 procent i jämförelse med dagens 68 procent och självfinansieringsgraden för livsmedelskontrollen samma år uppgick till 47 procent i jämförelse med dagens 84

procent. Betydande effektiviseringar och en ökad debiteringsgrad inom förvaltningens tillsyns- och kontrollarbete har genomförts de senaste åren.

Det är inte bara kostnader som kan belasta avgiftskollektivet som har ökat utan det finns även ett ökat behov av skattefinansiering för att täcka kostnader för sådant arbete som inte får debiteras, såsom:

- klagomål som är obefogade och där verksamhetsutövaren har fullgjort sin egenkontroll.
- hantering av överklaganden
- remisser vid tillståndsprövningar av länsstyrelsen och mark- och miljödomstolen.
- Utredningar om matfusk

Kostnaderna för förvaltningens remissarbete borde i miljötillstånd-särenden belasta verksamhetsutövaren och inte skattekollektivet. Förvaltningen och nämnden kan som remissinstans lägga ner ett betydande utredningsarbete för att utredningen i ett tillståndsärende skall bli fullständig. Det är dock en ordning som kräver lagändring. Det finns skäl att i olika sammanhang påtala detta önskemål.

Det ska särskilt observeras att effektiviseringar innebär att taxan per timme sänks eller att den nedlagda tiden för en viss typ av verksamhet minskas. Alla effektiviseringar inom tillsynen är således redan diskonterade i själva taxeberäkningen och det föreligger därför inte något utrymme att på grund av eventuella ökning av tillsynsintäkterna ålägga nämnden ytterligare effektiviseringskrav rörande den delen av verksamheten.

Revidering av taxornas lydelse

Taxa för tillsyn enligt miljöbalken

Rättslig grund

Av 27 kap 1 § första och andra stycket miljöbalken följer att kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om avgifter för kommunens kostnader för provning och tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av balken och för provning och tillsyn med anledning av EU:s förordningar inom miljöbalkens tillämpningsområde. Det står kommunfullmäktige fritt att bestämma om taxan och avgifternas storlek, dock givetvis inom den ram som uppställs av regeringsformen (1974:152), kommunallagen (2017:725) och miljölagstiftningen. Detta innebär att avgifterna grundas på självkostnadsprincipen och måste stå i rimlig proportion

till de kostnader som en verksamhetsutövare medför för tillsynsmyndigheten, även om en viss schablonisering av avgifterna av praktiska skäl är nödvändig.⁷

Ändringar av taxans lydelse

Förvaltningen föreslår vissa redaktionella förändringar av taxebestämmelserna och vissa justeringar av till miljöbalkstaxan tillhörande bilagor 1:A, 1:B och 1:C. Bilagorna till miljöbalkstaxan reglerar provningsavgifter m.m. (A), årliga fasta avgifter (B) och undersökningsavgifter (C). Nuvarande bilagornas utformning tillkom i samband med taxeöversynen år 2016, avseende 2017 års taxa.

Den 1 januari 2017 genomfördes ett antal ändringar i miljöprovningförordningen (SFS 2013:251). Ändringarna som antogs av regeringen i december 2016 finns i SFS 2016:1188. Ändringarna påverkar inte grunden för nämndens avgiftsuttag enligt miljöbalkstaxan, men innebär bland annat att vissa verksamheter har fått ändrad provningsnivå och att ett stort antal avgiftskoder och verksamhetsbeskrivningar har förändrats. Strukturen för att anpassa bilaga 1:B efter förändringarna i förordningen fanns inte på plats vid tidpunkten för föregående års taxerevision. Nämnden beslutade därför att detta skulle hanteras under nästkommande års revision, det vill säga föreliggande revision. Dessa förändringar beskrivs mer utförligt s t r a x n e d a n u n d e r ” Ä n d r i n g a r i

För samtliga verksamheter, dvs. såväl de som betalar årsavgift som de som debiteras timavgift, pågår kontinuerligt arbete med att utveckla arbetssätten i tillsynen, bl.a. med syftet att hålla nere kostnaderna för företagen.

Föreslagna förändringar i bilaga 1:A-C framgår nedan under särskilda rubriker för varje bilaga.

Avseende själva taxans lydelse har förvaltningen noterat att den ena delen av undantagsgrunden för avgift i taxans 8 § stycket a), att kravet på egenkontroll är uppfyllt, upplevs som otydlig. Det leder inte sällan till att avgiftsbeslut överklagas av verksamhetsutövaren på grund av missförstånd. Förvaltningen föreslår därför ett språkligt förtydligande av bestämmelsen för att i enlighet med praxis⁸ klargöra att förutsättningen för avgiftsfrihet är att verksamhetsutövaren har visat att olägenhet inte föreligger, utan att nämnden behövt vidta

⁷ Se bl.a. prop. 1997/98:45 del 2, s 286 ff.

⁸ Vänersborgs mark- och miljödomstols dom den 23 september 2009 i mål nr M 2128-09.

utredning i ärendet. Därutöver föreslår förvaltningen vissa mindre ändringar i 3, 6 och 7 §§ i taxan för tillsyn enligt miljöbalken.

Föreslagna förändringar i taxan redovisas nedan med kursiv text.

Gällande lydelse

Gällande taxa och avgiftsformer

3 §

Gällande timtaxa för nämndens handläggning enligt denna taxa är *1130* kr.

Avgift tas ut som

- a) prövningsavgift för tillstånds- och dispensansökningar samt vissa anmälnings- och registreringsärenden med extraordinär prövningsavgift (bilaga 1:A)
- b) fast årlig tillsynsavgift med extraordinär tillsynsavgift (bilaga 1:B)
- c) undersökningsavgift (bilaga 1:C)
- d) timavgift för tillsyn som inte omfattas av fast årlig avgift
- e) dröjsmålsavgift
- f) avgift för kungörelsekostnader i samband med prövning av ärenden
- g) prövningsavgift för handläggning vid påförande av miljöstraffavgift (bilaga 1:A)

Ny lydelse

Gällande taxa och avgiftsformer

3 §

Gällande timtaxa för nämndens handläggning enligt denna taxa är *1180* kr.

Avgift tas ut som

- a) prövningsavgift för tillstånds- och dispensansökningar samt vissa anmälnings- och registreringsärenden med extraordinär prövningsavgift (bilaga 1:A)
- b) fast årlig tillsynsavgift med extraordinär tillsynsavgift (bilaga 1:B)
- c) undersökningsavgift (bilaga 1:C)
- d) timavgift för tillsyn som inte omfattas av fast årlig avgift
- e) dröjsmålsavgift
- f) avgift för kungörelsekostnader i samband med prövning av ärenden
- g) prövningsavgift för handläggning vid påförande av miljöstraffavgift (bilaga 1:A)

Kommentar

Bestämmelsen justeras med den föreslagna nya timtaxan.

Gällande lydelse

Fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b

6 §

Fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b omfattar kalenderår och betalas årligen i förskott under avgiftsåret enligt nämndens inplaceringsbeslut. Avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår verksamhet bedrivs. Avgiften erläggs med belopp som anges i bilaga 1:B. Den årliga tillsynsavgiften ska betalas av den som är verksamhetsutövare vid kalenderårets början, om inte tillsynsmyndigheten beslutar annat.

Om det finns en betydande samordningsfördel i tillsynen kan nämnden besluta om en reducerad avgift för verksamhetsutövare som på samma plats bedriver flera verksamheter som är sådana att fast årlig avgift kan påföras enligt flera punkter i bilaga 1:B. Dock ska avgift alltid påföras enligt vad som följer av:

- a v g i f t s k o d 24.9002 (Byggnader där PCB kan förekomma)
- avgiftskod 40.111 (Små kyl- och värmepumpanläggningar innehållande köldmedia som omfattas av förordning [2016:1128] om fluorerade växthusgaser.)
- a v g i f t ~~200 tilld~~ och med 200.50-212 (Bassängbad).

Ny lydelse

Fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b

6 §

Fast årlig tillsynsavgift enligt 3 § b omfattar kalenderår och betalas årligen i förskott under avgiftsåret enligt nämndens inplaceringsbeslut. Avgiften ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår verksamhet bedrivs. Avgiften erläggs med belopp som anges i bilaga 1:B. Den årliga tillsynsavgiften ska betalas av den som är verksamhetsutövare vid kalenderårets början, om inte tillsynsmyndigheten beslutar annat.

Om det finns en betydande samordningsfördel i tillsynen kan nämnden besluta om en reducerad avgift för verksamhetsutövare som på samma plats bedriver flera verksamheter som är sådana att fast årlig avgift kan påföras enligt flera punkter i bilaga 1:B. Dock ska avgift alltid påföras enligt vad som följer av:

- a v g i f t s k o d 24.9002 (Byggnader där PCB kan förekomma)
- a v g i f t s k o d 40.111 (Små kyl- och värmepumpsutrustningar och -anläggningar innehållande köldmedia som omfattas av förordning [2016:1128] om fluorerade växthusgaser.)
- a v g i f t ~~200 tilld~~ och med 200.50-212 (Bassängbad).

Kommentar

Bestämmelsen korrigeras så att den korrekt anger att avgiftskod 40.111 omfattar både anläggningar och utrustningar samt även sådana som inte är ”små”

Gällande lydelse

7 §

För verksamhet som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får miljö- och hälsoskyddsnämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. *Denna* får tas ut ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta avgiften. Extraordinär tillsynsavgift beräknas som timavgift enligt 8 § taxan och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Ny lydelse

7 §

För verksamhet som omfattas av fast årlig tillsynsavgift får miljö- och hälsoskyddsnämnden i särskild ordning besluta om extraordinär tillsynsavgift. *En sådan avgift* får tas ut ett visst år om den faktiskt utförda tillsynen överskrider den tillsynstid som motsvaras av den fasta *årliga* avgiften. Extraordinär tillsynsavgift beräknas som timavgift enligt 8 § taxan och ska betalas i efterskott av den som är verksamhetsutövare vid tillsynens utförande.

Kommentar

Förändringarna är endast av språklig karaktär och syftar till att förtydliga bestämmelsen.

Gällande lydelse

Timavgift enligt 3 § d

8 §

Timavgift enligt 3 § d tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid. Därmed avses att den sammanlagda handläggningstiden avrundas till närmast högre halvtimme.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid myndigheten har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och

Ny lydelse

Timavgift enligt 3 § d

8 §

Timavgift enligt 3 § d tas ut för varje påbörjad halvtimme nedlagd handläggningstid. Därmed avses att den sammanlagda handläggningstiden avrundas till närmast högre halvtimme.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid myndigheten har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och

myndigheter, inspektioner, revisioner, resor, provtagning och kontroller, handläggning i övrigt samt föredragning och beslut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar tas avgift ut med dubbel timtaxa. I handläggningstiden ingår inte restid som vid ett resetillfälle överstiger två timmar.

Avgift tas inte ut för handläggning av

a) klagomål där verksamhetsutövaren har visat att olägenhet inte föreligger *och att kravet på egenkontroll är uppfyllt.*

b) överklaganden av nämndens eller överinstans beslut.

myndigheter, inspektioner, revisioner, resor, provtagning och kontroller, handläggning i övrigt samt föredragning och beslut. För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19 och 07, lördagar, söndagar och helgdagar tas avgift ut med dubbel timtaxa. I handläggningstiden ingår inte restid som vid ett resetillfälle överstiger två timmar.

Avgift tas inte ut för handläggning av

a) klagomål där verksamhetsutövaren har visat att olägenhet inte föreligger, *utan att nämnden behövt vidta utredning i ärendet.*

b) överklaganden av nämndens eller överinstans beslut.

Kommentar

Förändringarna syftar till att förtydliga vad som menas med att kravet på egenkontroll är uppfyllt, nämligen att någon utredning från nämndens sida inte har behövt vidtas. Formuleringen bygger på det uttalande som Vänersborgs mark- och miljödomstol gjorde i mål nr M 2128-09, vilket allmänt anses vara vägledande i frågan. Formuleringen är även förenlig med den som finns i SKL:s taxa inom miljöbalkens område (2012). Justeringen innebär dock inte någon förändring avseende bestämmelsens innehåll eller tillämpning i sak.

Ändringar i bilaga 1:A

I beskrivningen av taxekod M11:1 anges att avgiften gäller för registrering avseende installation eller konvertering av kyl-, luftkonditionerings- eller värmepumpsutrustning innehållande en sammanlagd mängd köldmedia om minst 14 ton koldioxidekvivalenter där underrättelse ska lämnas till tillsynsmyndigheten enligt 14 § förordning (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.

Hänvisningen till ”en sammanlagd ett skrivfel och härstammar från en tidigare bestämmelse. 14 § i förordningen gäller endast enskilda utrustningar, varmed det inte är aktuellt att beakta någon sammanlagd mängd koldioxidekvivalenter inom ramen för denna taxekod. Taxekoden justeras i linje med detta så att det inte längre hänvisas till någon sammanlagt mängd.

Inga justeringar av gällande timmar föreslås i årets revidering.

I övrigt justeras bilagan med att den nu föreslagna timtaxan om 1180 kr ersätter den tidigare.

Ändringar i bilaga 1:B

De fasta årliga avgifterna omfattar endast avgiftsgrupper som avser verksamhetsområden som är geografiskt representerade inom Stockholm. Om nya verksamhetsområden tillkommer inom Stockholms stad kommer tillsynen av dessa att debiteras med timavgift tills dess att nya avgiftsgrupper för dem har införts i taxan. Taxan kompletteras i regel med sådana nya avgiftsgrupper året efter att verksamheten har tillkommit. Likaså utgår i regel sådana avgiftsgrupper där det uppmärksammas att verksamhet inom staden saknas.

Med anledning av förändringarna i miljöprövningsförordningen som trädde i kraft den 1 januari 2017 har bilaga 1:B genomgått en fullständig genomlysning. Verksamhetsbeskrivningar och avgiftskoder har uppdaterats för att överensstämja med förordningen, vissa avgiftskoder har utgått medan andra tillkommit och i ett par fall har konsekvenserna blivit att provningsnivån ändrats. Ambitionen har varit att i möjligaste mån undvika lokala koder och resultatet har också blivit att de har minskat betydligt. Justeringarna av bilagan är omfattande; nästintill samtliga koder i bilagan påverkas på något sätt. Förändringarna är emellertid av främst redaktionell karaktär och syftar till att anpassa koder och verksamhetsbeskrivningar efter nuvarande ordalydelse i miljöprövningsförordningen. Av utrymmeskäl redovisas därför i detta tjänsteutlåtande endast de avgiftskoder som tillkommit eller utgått utan att ersätta eller ersättas av en ny kod, samt de avgiftskoder där provningsnivån justerats.

Eftersom bilaga 1:B genom dessa föreslagna förändringar återigen kommer att överensstämja med de verksamhetsbeskrivningar som återfinns i miljöprövningsförordningen, utgår också det temporära tillägg, att paragrafhänvisningar i verksamhetsbeskrivningarna avser

miljöprövningsförordningen i dess lydelse till och med SFS 2015:118, som gjordes i bilagan vid föregående revision.

Vissa av hälsoskyddsverksamheternas koder har justerats något så att de numera särskiljs med intervaller istället för separata koder. Denna förändring syftar till att få bättre överensstämmelse med hur Ecos 2 fungerar.

De föreslagna revideringarna av bilagan i övrigt en justering av avgiftsgrunden för värmepumpar och kylanläggningar så att den mer korrekt återger den rapporteringsskyldighet som följer av förordning (2016:1128) om fluorerande växthusgaser.

Därutöver justeras bilagan med att den nu föreslagna timtaxan om 1180 kr ersätter den tidigare.

Nya avgiftskoder

Endast sådana verksamheter som finns inom Stockholms stad återfinns i miljöbalkstaxans bilaga 1:B över fasta årliga avgifter. Bilagan granskas därför årligen för att bibehålla sin aktualitet och justeras vid behov. Likaså medför förändringarna i miljöprövningsförordningen vissa nya avgiftskoder som i förekommande fall behöver införas i bilagan. Mot denna bakgrund föreslås följande nya avgiftskoder införas i bilagan.

<i>Kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Timmar 2019</i>	<i>Avgift 2019</i>
40.20	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.	7	8 260 kr
15.45	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.	10	11 800 kr
28.71	Blästra mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningsplikten gäller inte	3	3 540 kr

	om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.		
--	---	--	--

Borttagna avgiftskoder

Endast sådana verksamheter som finns inom Stockholms stad återfinns i miljöbalkstaxans bilaga 1:B över fasta årliga avgifter. Bilagan granskas därför årligen för att bibehålla sin aktualitet och justeras vid behov. Mot denna bakgrund föreslås följande avgiftskoder utgå ur bilagan.

<i>Kod</i>	<i>Inter- vall</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Beskrivning intervall</i>
90.38001		Anläggning för behandling av farligt avfall, om avfallet har uppkommit i den verksamhet där anläggningen finns. Tillståndsplikten gäller inte behandling som leder till materialåtervinning eller om verksamheten är anmälningspliktig enligt 45 §.	
26.6002		Anläggning för tillverkning av mer än 1 ton men högst 100 ton keramiska produkter per kalenderår.	

Justerad provningsnivå

Följande avgiftskoder har genom anpassningen till den förändrade miljöprovningförordningen fått en ny provningsnivå. Den justerade provningsnivån påverkar emellertid inte den årliga tillsynstiden varmed någon samtida justering av antalet timmar ej föreslås.

<i>Kod</i>	<i>Ny kod</i>	<i>Beskrivning</i>	<i>Ny beskrivning</i>	<i>PN</i>	<i>Ny PN</i>
24-12004	24.4604	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka mer än 10 ton men högst 2 000 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår.		C	U
24.20	24.38i	Anläggning för att genom biologiska reaktioner i industriell skala tillverka organiska ämnen.	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår.	B	A

Ändringar i bilaga 1:C

Inga justeringar av taxekoder eller gällande timmar föreslås i årets revidering. Bilagan justeras därför endast med att den nu föreslagna timtaxan om 1180 kr ersätter den tidigare.

Taxa för kontroll enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Rättslig grund

Enligt 28 § tredje stycket livsmedelslagen (2006:804) får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet för kommuner att ta ut avgift för offentlig kontroll samt prövning och registrering enligt livsmedelslagstiftningen. I 6 och 14 §§ förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel anges att om kontrollmyndigheten är en kommun, ska avgiften fastställas av den kommunala nämnd som utför kontrollen på grundval av en taxa som kommunfullmäktige bestämmer.

Ändringar av livsmedelstaxans lydelse

För livsmedelstaxan föreslås en ändring av 5 § avseende genomförandet av den föreslagna avgiftshöjningen. Därutöver föreslås en ändring av 13 § avseende tidpunkten för när avgiftsskyldigheten upphör.

Genom 2015 års revidering av taxan ändrades i 13 § tidpunkten för när avgiftsskyldigheten upphörde från och med det kalenderår som följer efter det att verksamheten upphört, till det kalenderår som följer efter det att verksamheten meddelat nämnden att verksamheten upphört. Orsaken var två avgöranden från länsstyrelsen där nämnden inte ansågs ha stöd i taxan för att ta ut fast årlig kontrollavgift av verksamhetsutövare som påstod sig ha avslutat verksamheten före årsskiftet.

Förändringen har inneburit flera för förvaltningen administrativt påfrestande ärenden. Grunden för avgiftsuttaget har vidare varit svår-motiverad i förhållande till 9 § förordning (2006:1166). Förvaltningen har därför bedömt att det är lämpligt från såväl livsmedelsföretagarnas som förvaltningens perspektiv att inte längre villkora tidpunkten för avgiftsskyldighetens upphörande med att företaget har meddelat nämnden om att verksamheten har upphört. Däremot bör det av bestämmelsen tydligt framgå att det är livsmedelsföretagaren som har bevisbördan för att verksamheten upphörde ett visst år.

Föreslagna ändringar redovisas nedan med kursiv text.

Gällande lydelse

Timtaxa (timavgift)

5 §

Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan (timavgiften) 1 340 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid myndigheten har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra offentliga kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med dubbel timtaxa.

Ny lydelse

Timtaxa (timavgift)

5 §

Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan (timavgiften) 1 390 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som fastställts för en anläggning eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

Med kontrolltid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid myndigheten har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och myndigheter, inspektioner, revisioner, provtagning och kontroller i övrigt, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut. För inspektioner, mätningar och andra offentliga kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton, midsommarafton och helgdagar, tas avgift ut med dubbel timtaxa.

Kommentar

Bestämmelsen justeras med den föreslagna nya timtaxan.

Gällande lydelse

13 §

Ny lydelse

13 §

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas enligt timtaxan i 5 § eller i förekommande fall enligt 15 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Den som enligt 6 § ska betala en avgift för godkännande av en anläggning, ska dock betala den årliga avgiften från och med kalenderåret efter det att verksamheten påbörjats.

Om anläggningen placeras i annan avgiftsklass eller annars tilldelas annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten *meddelat* nämnanden att verksamheten upphört.

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas. För det kalenderår registrering skett faktureras den årliga kontrollavgiften i efterskott och beräknas enligt timtaxan i 5 § eller i förekommande fall enligt 15 §. Avgiften ska därefter betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Den som enligt 6 § ska betala en avgift för godkännande av en anläggning, ska dock betala den årliga avgiften från och med kalenderåret efter det att verksamheten påbörjats.

Om anläggningen placeras i annan avgiftsklass eller annars tilldelas annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Avgiftsskyldigheten upphör från och med det kalenderår som följer efter det år som verksamheten *har visat* nämnanden att verksamheten upphört.

Kommentar

Genom justeringen ändras tidpunkten för avgiftsskyldighetens upphörande. Den avgörande faktorn ändras från tidpunkten för när livsmedelsföretagaren meddelade nämnden om att verksamheten upphört, till den tidpunkt då verksamheten faktiskt upphörde. Bevisbördan för att verksamheten de facto upphört ett visst år vilar dock på livsmedelsföretagaren. Det bör därför framgå av bestämmelsen att livsmedelsföretagaren måste kunna visa för nämnden att verksamheten har upphört ett visst år för att avgiftsskyldigheten ska upphöra från och med nästföljande år.

Taxa för tillsyn enligt strålskyddslagen

Rättslig grund

Enligt 10 kap. 4 § § strålskyddslagen får regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om avgifter för myndighets eller kommuns verksamhet enligt denna lag. Enligt 8 kap. 14 § strålskyddsförordningen (2018:517) får en kommun meddela föreskrifter om avgifter för den tillsyn som den kommunala nämnden utövar. Av 8 kap. 2 § första stycket 3 samma förordning följer att en kommunal nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet ska ha tillsyn inom kommunen över att strålskyddslagen och föreskrifter och villkor som har meddelats med stöd av lagen följs såvitt avser verksamheter med kosmetiska solarier och i fråga om radonhalten i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till inom kommunen. I 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om solarier och artificiella solningsanläggningar (SSMFS 2012:5) föreskrivs att nämndens kostnader för provtagning och undersökning av prov ska ersättas av den vars verksamhet tillsynen avser.

Genom en lagändring som träder i kraft den 1 september 2018 införs ett förbud mot att låta någon som inte har fyllt 18 år sola i ett kosmetiskt solarium. I 10 kap. 5 § strålskyddslagen finns från och med detta datum en möjlighet för tillsynsmyndigheten att genomföra kontrollköp för att kontrollera att den som bedriver solarieverksamhet följer detta förbud. Enligt förarbetena till bestämmelsen får nämndens kostnader för sådana kontrollköp täckas av en tillsynsavgift föreskriven med stöd av det generella bemyndigandet i 8 kap. 2 § första stycket 3 strålskyddsförordningen.⁹

Ändringar av strålskyddstaxans lydelse

Med anledning av den nya strålskyddslagstiftningen behöver den rättsliga grunden för taxan och övriga hänvisningar till bestämmelser justeras. Därutöver föreslås för strålskyddstaxan ett tillägg i 3 § avseende ersättning för nämndens kontrollköp samt ett tillägg i 4 § avseende kategorierna avgiftsskyldiga.

Tillägget i 3 § ger nämnden rätt att ta betalt för sådana kontrollköp som nämnden genom 8 kap. 5 § strålskyddslagen har rätt att utföra från och med den 1 september 2018.

I 4 § införs fastighetsägare med ansvar för strålskyddet i fråga om radon som en ny kategori avgiftsskyldiga. Förändringen motiveras

---

⁹ Prop. 2016/17:55 s. 21.

av att den nya strålskyddslagen utökar nämndens tillsynsområde enligt lagen till att även inbegripa radontillsyn. Bestämmelserna utgör enligt förarbetena speciallagstiftning i förhållande till miljöbalken.¹⁰ Det innebär att nämndens radontillsyn hädanefter i första hand ska ske med stöd av strålskyddslagstiftningen och att avgiften därmed ska grunda sig på nämndens strålskyddstaxa.

Eftersom den nya strålskyddslagen träder i kraft den 1 juni 2018 föreslår förvaltningen att den reviderade strålskyddstaxan ska börja gälla från och med datumet för kommunfullmäktiges antagande av taxan.

Föreslagna ändringar redovisas nedan med kursiv text.

Gällande lydelse

Meddelad med stöd av 43 § strålskyddslagen (1988:220), 16 a § strålskyddsförordningen (1988:293) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Ny lydelse

Meddelad med stöd av 10 kap. 4 § strålskyddslagen (2018:396), 14 § strålskyddsförordningen (2018:506) och 19 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2012:5) om solarier och artificiella solningsanläggningar.

Kommentar

Ingressen där taxans rättsliga grund anges justeras med hänvisning till nya bemyndiganden enligt den nya strålskyddslagstiftningen.

Gällande lydelse

3 §

Utöver timavgiften i 2 § ska nämnden ersättas för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover till följd av tillsynen.

Ny lydelse

3 §

Utöver timavgiften i 2 § ska nämnden ersättas för de faktiska kostnaderna för provtagning och analys av prover till följd av tillsynen *samt för sådana kontrollköp vid kosmetiskt solarium som tillsynsmyndigheten får göra enligt 10 kap. 5 § strålskyddslagen.*

---

¹⁰ Prop. 2017/18:94 s. 69.

Kommentar

Genom tillägget förtydligas att nämnden även ska ersättas för sådana kontrollköp som en tillsynsmyndighet får göra enligt den lagändring som träder i kraft den 1 september 2018.

Gällande lydelse

4 §

Avgiftsskyldig är den som bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten och som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsskyldighet.

Ny lydelse

4 §

Avgiftsskyldig är den som

- a) bedriver verksamhet där kosmetiskt solarium upplåts till allmänheten och som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om anmälningsskyldighet, och
- b) är fastighetsägare till en bostad eller lokal som allmänheten har tillträde till och som omfattas av skyldigheten att optimera strålskyddet i fråga om radon.

Kommentar

Nämndens tillsynsansvar enligt strålskyddslagstiftningen utökas genom den nya strålskyddslagen till att även inbegripa radontillsyn i bostäder och lokaler som allmänheten har tillträde till. Genom tillägget utökas kretsen avgiftsskyldiga enligt strålskyddstaxan i linje med detta.

Gällande lydelse

8 §

Bestämmelser om överklagande av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut enligt denna taxa finns i 42 § första stycket strålskyddslagen.

Av 42 § fjärde stycket strålskyddslagen följer att beslut om avgift gäller omedelbart även om det överklagas, om

Ny lydelse

8 §

Bestämmelser om överklagande av miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut enligt denna taxa finns i 10 kap. 2 § strålskyddslagen.

Av 10 kap. 3 § strålskyddslagen följer att beslut om avgift gäller omedelbart även om det

inte något annat följer av beslutet.

överklagas, om inte något annat följer av beslutet.

Kommentar

Bestämmelsen justeras med hänvisning till motsvarande paragrafer i den nya strålskyddslagen.

Bilagor

Bilaga 1	Taxa från och med den 1 januari 2018 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds verksamhet enligt miljöbalken
Bilaga 2	Bilaga 1:A Prövningsavgifter m.m. Bilaga 1:B Fasta årliga avgifter Bilaga 1:C Undersökningsavgifter
Bilaga 3	Taxa från och med den 1 januari 2018 för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds kontroll enligt livsmedels och foderlagstiftningen
Bilaga 4	Taxa från och med [datum för kommunfullmäktiges antagande] för Stockholms miljö- och hälsoskyddsnämnds tillsynsverksamhet enligt strålskyddslagen
Bilaga 5	Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt miljöbalken
Bilaga 6	Timavgift med underlag för beräkning av avgiften enligt livsmedels- och foderlagstiftningen.